

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

20e Jaargang

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1912

Gemengde Berichten.

Valsche Hollandsche dukaten van 1752 en 1753.

Avis sur quelques faux ducats frappés à la marque de Hollande de l'an 1752 et 1753, ayant la forme et le poids des bons et véritables ducats, mais n'étant en foi que d'argent, couverts d'une ou deux feuilles d'or.

1. Que leur coin est beaucoup plus grossier que celui des ducats ordinaires.

2. Que dans le nombre ou chiffre 1753, le 3 mal formé ressemble presque à un 8.

3. Que dans le nombre ou chiffre 1752 le 2 est plus grossier qu'il ne l'est sur les bons ducats.

4. Que ces faux ducats ne se laissent pas facilement plier.

5. Qu'ils diffèrent le plus évidemment des bons ducats par la forme et l'emplacement du casque, le plumage reposant dans ces faux ducats entièrement couché sur la tête du casque, tandis que dans les bons ducats, le même plumage paroît courbe et séparé du casque.

6. Que le fon de ces faux ducats est facile à distinguer des autres, étant plutôt celui de l'argent que celui de l'or.

Ontleend aan „*Etrennes mignonnes pour l'an de N. Seigneur M.DCC.LXVI. Liège chez J. DESSAIN*” en medegedeeld door AUG. S.

Penningen.

In den boedel van Mr. JACOB JACOBZ. HINDELOOPEN, oud-burgemeester van Amsterdam, kwamen volgens den inventaris, die na zijn dood op 20 October 1706 werd opge maakt door den notaris J. SCHRICK te Amsterdam, de volgende penningen voor :

een gouden penning, sijnde de belegering van de stad Graeff, wegende 2 ons $16\frac{1}{2}$ engels, à 46 guld. de ons = f 129 : 19 ;

een dito van de landing van den Prins van Orangie in de Orangie-polder, wegende 2 ons $2\frac{1}{2}$ engels à 46 guld. de ons = f 97 : 15 en

een gouden penning verbeeldende Louis de 13e, wegende 2 ons $3\frac{1}{2}$ engels, à 42 guld. d'ons = f 91 : 7 : 8.

Medegedeeld door D. S. VAN ZUIDEN.

*Penning op het huwelijk van Prins WILLEM V met
FREDERICA SOPHIA WILHELMINA PRINSES VAN PRUISEN.
(Verv. VAN LOON 404).*

Door J. W. MARMÉ, Medailleur en Stempelsnijder van Hunne Ed. Mog. Munt te Utrecht, is vervaerdigd en te bekomen een zinnebeeldige medaille op het voltrokken Huwelijk van Syne Doorl. Hoogheyd den Heere Prince van Oranje-Nassau met Hare Koninklyke Hoogheyd Mevrouw de Princesse Wilhelmina van Pruysen. De prijs is 6 Guldens. 1)

Advertentie in 's Gravenhaegse Vrydagse
Courant n°. 133 van den 6en November
1767, medegedeeld door AUG. S.

1) Zie *Tijdschrift* 1907, blz. 267.

Belgische Penningen.

Door het belgische „Ministère des Sciences et des Arts” afd. „Bibliothèque Royale” is een *Catalogue des Médailles du Royaume de Belgique* uitgegeven, bewerkt door den conservateur-adjoint van het Cabinet des Médailles, VICTOR TOURNEUR, waarvan het 1e deel loopende over de jaren 1830—1847 in 1911 is verschenen, het tijdvak van BRAEMT, die, naar een miniatuur van L. AUTISSIER, op de titelplaat wordt voorgesteld, werkzaam in zijn atelier. Het op mooi papier, royaal gedrukte werk geeft in zijn voorwoord eenige bijzonderheden omtrent ontstaan, samenstelling, belang en rangschikking der verzameling van de belgische penningen. Vervolgens wordt de penningkunst in België behandeld, met tal van portretten en afbeeldingen tusschen den tekst en een plaat van de reduceermachine van BRAEMT van 1824, om ten slotte te komen tot het hoofdbestanddeel: de penningbeschrijving verdeeld in 4 onderdeelen: I Evénements préliminaires à la Revolution belge de 1830, II la Révolution belge, III la Régence en IV Règne de LÉOPOLD I. Ook onze nederlandsche penningkundigen en verzamelaars zullen, nevens allerlei bijzonderheden omtrent nederlandsche en belgische graveurs, nog menig stuk in dit werk vermeld vinden, waarvan de beschrijving in de bestaande werken ontbreekt. Niet minder dan 34 platen geven op geelgetint papier afbeeldingen van tal van penningen, zoo uitnemend fraai uitgevoerd, als wij zelden of nooit zagen. Met groote belangstelling zien wij het vervolg van deze buitengewoon fraaie en belangrijke uitgave te gemoet.

Z.

Muntwaarde te 's-Hertogenbosch 1596—1598.

Eene rekening, gehouden te Loon op Zand en gedaan in „Bosch gelt”, dat is overeenkomstig de te 's-Hertogenbosch geldende evaluatie, leert ons het volgende omtrent muntwaarde :

- 23 October 1596 betaald 105 Fransche en Spaansche kroonen ad 3 gulden 10 stuiver = 367 gld. 10 st.
- 20 Febr 1597 Spaansche pistolet = 3 gld. 10 st.
- 16 Mei 1597 Fransche kroon = 3 gld. 11 st.
- 3 Juni 1597 Rozenobel = 9 gld. 5 st.
- 29 Augustus 1598 Rijksdaalder = 2 gld. 12 st.

Sommige betalingen, gedaan buiten de meierij van 's-Hertogenbosch zijn gedaan in „Hollants gelt”, dat dan tot Bosch geld wordt herleid. Zoo vinden wij b.v. aangeteekend :

- 14 Jan. 1597, 2 gld. 8 st. Holl. geld = 2 gld. 12 st. Bosch geld.
- 15 Febr. 1597, 30 st. Holl. geld = 33 st. Bosch geld.
- 20 Sept. 1598, 6 gld. 15 st. Holl. geld = 7 gld. 8 st. Bosch geld.

De verhouding is derhalve ongeveer = 10 : 11.

Tén slotte zij hier nog deze post vermeld :

„Den 18 October '97 met GIEL GIELIS tot Tilborch wissel gemaect op Anwerpen van 1000 guld. Anwerpens gelt, betaelt van opgelt 17 guld. 10 st. op 't hondert, beloept 125 guld., te samen 1125 guld.”

Medegedeeld door AUG. S.

Muntwaarde 1660—1661.

Een kasboek, gehouden te Loon op Zand gedurende de jaren 1660 en 1661, leert ons het volgende omtrent de muntwaarde :

5	Januari	1660.	Dukaton = 3 gulden.
5	"	"	Patakon = 2 guld. 8 stuiver.
14	"	"	Dukaton = 3 gulden.
24	"	"	Dubbele dukaat = 9 gld. 12 st.
31	"	"	Pistolet = 8 guld. 10 st.
25	September	"	Patakon = 2 guld. 8 st.
6	October	"	Dukaton = 3 guld. 3 st.
26	Januari	1661.	Pistolet = 9 gulden.
14	Maart	"	Halve dukaton = 1 gld. 11½ st.
26	"	"	222 gulden-munt des konings = 232 gld. 9 st. Hollandsche munt.
27	"	"	Pistolet = 9 gulden.
3	Mei	"	Dukaton = 3 gld. 3 st.

Medegedeeld door Aug. S.

Muntwaarde in 1746.

1	Gulden	Hollands = 20 Stuyvers	Hollands.
1	"	Brabants = 20 Stuyvers	Brabants.
1	"	Kleefs = 20 Stuyvers	Kleefs.
1	"	Luyks = 20 Stuyvers	Luyks.
1	"	Holl. = 1 Gld. 2 St. 6 Penn.	Brabants.
1	"	" = 1 " 10 " 6 "	Kleefs.
1	"	" = 1 " 12 " 0 "	Luyks.
1	"	Brab. = 0 " 17 " 13 "	Hollands.
1	"	" = 1 " 7 " 2 "	Kleefs.
1	"	" = 1 " 8 " 9 "	Luyks.
1	"	Kleefs = 0 " 13 " 2 "	Hollands.
1	"	" = 0 " 14 " 11 "	Brabants.
1	"	" = 1 " 1 " 0 "	Luyks.
1	"	Luyks = 0 " 12 " 8 "	Hollands.
1	"	" = 0 " 14 " 0 "	Brabants.
1	"	" = 0 " 19 " 0 "	Kleefs.

10	Permissieschelling	= 3	Gld. Hollands.
10	„	= 3	„ 10 St. Brabants.
10	„	= 4	„ 15 „ Kleefs.
10	„	= 5	„ Luyks.
1	Rijxdaalder	= 2	Gld. 10 St. Hollands.
1	„	= 2	„ 16 „ Brabants.
1	„	= 3	„ 16 „ Kleefs.
1	„	= 4	„ Luyks.

Uit *Nieuwe generale reductie der gelden*
door JOHANNES BOSSÉE, 's-Grav.
1746, medegedeeld door AUG. S.

Valeur des pièces d'argent de France et autres (1766).

Gros écus à couronnes, aux palmes, ou du jeune roi, à l'écusson rond	fl 4-15-0	-0
Demi gros écu	2-	7-2 -0
Le quart	1-	3-3 -0
Des cinquantes des gros écus, dont les cinq valent un gros-écu ou l'écu à trois, chaque vaut	0-19-0	-0
Ecu de Navarre vieux	3-16-2	0
Demi écu de Nav. vieux	1-18-1	0
Le tiers	1-	5-2 0
Le quart	0-19-0	-12
Ecu de Navarre neuf aux L L	3-14-0	0
Le demi	1-17-0	0
Le quart	0-18-2	0
Une pièce seule	2-13-1	8
La double	5-	6-2-16
Le quart de la double ou demi du tiers de deux écus	1-	6-2-16
Le demi de la double ou quart du tiers de deux écus	0-13-1	-8

Le ducaton	5- 5-0- 0
Les écus vieux de France	4- 5-0- 0
Les écus de Liège, d'Espagne à la croix et ceux de Hollande	4- 2-2- 0

Fran. Sous. liar.

Louis d'or de Noailles	28 . 0 . 0
Vertugadin	19 . 0 . 0
Pistole au soleil	18 . 12 . 2
Croix de Malthe	22 . 5 . 0
Guinée	19 . 0 . 0
Pistole vielle	13 . 10 . 0
Mirliton	14 . 15 . 0
Louis d'or aux L L	21 . 15 . 0
Pistole d'Espagne	15 . 5 . 0
Ducat	8 . 10 . 0
Ducaton	5 . 5 . 0
Ecu aux palmes, écu neuf, écu aux couronnes	4 . 15 . 0
Ecu de Navarre	3 . 16 . 2
Ecu aux L L	3 . 14 . 0
Ecu vieux de France.	4 . 5 . 0
Ecu de Liège, d'Espagne, à la croix et de Hollande	4 . 2 . 2

Réduction de l'argent de Liège en argent courant, argent de change en Brabant, argent courant de Hollande au pair, et d'Allemagne et en argent de France, à raison de 60 écus de Liège pour 300 livres de France ou à 40 pour cent.

10 fl. Liég. = 7 fl. courant = 6 fl. change = 6 fl. 5 sols
d'Holi. = 5 fl. Allemagne = 12 fl. 10 sols France.

Tarif des ducats, quadruples, pistoles d'Espagne et Louis vieux légers etc., ou l'on trouve combien un certain nombre de ces espèces font, en rabattant les grains dont elles sont trop légers.

		fl.	s.	l.
Ducat à	1 gr.	8	7	2
„	„ 2 „	8	5	0
„	„ 3 „	8	2	2
„	„ 4 „	8	0	0
„	„ 5 „	7	17	2
„	„ 6 „	7	15	0
„	„ 7 „	7	12	2
„	„ 8 „	7	10	0
„	„ 9 „	7	7	2
„	„ 10 „	7	5	0
Quadruple à	1 gr.	60	17	2
„	„ 2 „	60	15	0
„	„ 3 „	60	12	2
„	„ 4 „	60	10	-
„	„ 5 „	60	7	2
Pistole d'Espagne à	1 gr.	15	2	2
„	„ „ 2 „	15	0	0
„	„ „ 3 „	14	17	2
„	„ „ 4 „	14	15	0
„	„ „ 5 „	14	12	2
Louis vieux	„ 1 „	15	7	2
„	„ „ 2 „	15	5	0
„	„ „ 3 „	15	2	2
„	„ „ 4 „	15	0	0
„	„ „ 5 „	14	17	2
Pièce d'or au cours actuel		19	10	0

Ontleend aan „*Etrennes mignonnes pour l'an de N. Seigneur M.DCC.LXVI. Liège chez J. DES-SAIN*” en medegedeeld door AUG. S.

Muntwaarde in de Zuidelijke Nederlanden, 1780.

- Dobbele souvereyn, wegende 7 eng. 8 aas,
= 15 gld. 6 st. wisselgeld = 17 gld. 17 st. courant.
- Souvereyn, wegende 3 eng. 20 aas,
= 7 gld. 13 st. wisselgeld = 8 gld. 18 st. 2 oord courant.
- Noaillie, weg. 7 eng. 31½ aas of 20 in 't mark,
= 16 gld. 8 st. 2 oord wisselgeld = 19 gld. 3 st. 1 oord
courant.
- Louis met het kruis van Maltha, wegende
6 eng. 12 aas of 25 in 't mark,
= 13 gld. 1 st. 2 oord wisselgeld = 15 gld. 5 st. 1 oord
courant.
- Guinée, wegende 5 eng. 16 aas,
= 11 gld. 8 st. 1 oord wisselgeld = 13 gld. 6 st. 1 oord
courant.
- Goude Louisen of Vertugadin, wegende
5 eng. 10 aas of 30 in 't mark,
= 10 gld. 18 st. wisselgeld = 12 gld. 14 st. 2 oord
courant.
- Albertin, weg. 3 eng. 11¾ aas,
= 6 gld. 15 st. wisselgeld = 7 gld. 17 st. 2 oord courant.
- Ducaeten van Haere Majesteyt de Keizerinne, die
van den Keizer, alsmede die van de Aerts-hertogen
ALBERTUS en ISABELLA, en degene van de Vereenigde
Provinciën, wegende 2 eng. 9 aas van 70 in 't mark,
= 5 gld. 1 st. wisselgeld = 5 gld. 18 st. courant.
- Gouden Louis ofte Mirliton, wegende 4 eng.
7 aas ofte 38 in 't mark,
= 8 gld. 12 st. wisselgeld = 10 gld. 0 st. 3 oord courant.
- Quadrupel niet gecordonneert, wegende
17 eng. 24 aas,
= 36 gld. wisselgeld = 42 gld. courant.
- Dobbel Pistole van Vrankrijk, wegende
8 eng. 28 aas,
= 18 gld. wisselgeld = 21 gld. courant.

- Pistole van Vrankrijk, wegende 4 eng. 14 aes,
= 9 gld. wisselgeld = 10 gld. 10 st. courant.
- Nieuwen Ducaton van de Koninginne, wegende
21 eng. 20 aas gewigtigt,
= 3 gld. 1 st. wisselgeld = 3 gld. 11 st. courant.
- Halven Ducaton van de Koninginne, wegende
10 eng. 26 aes gewigtigt,
= 1 gld. 10 st. 2 oord wisselgeld = 1 gld. 15 st. 2 oord
courant.
- Ouden Ducaton met de wapens van Spagnien en
van de Aerts-hertogen, de Reyders van Holland en
Ducaton van Luyk van het gewigte van 21 eng. 6 aas
gewigtigt,
= 3 gld. wisselgeld = 3 gld. 10 st. courant.
- Zilveren Kroonen van hunne Keyzerlyke en
Koninglyke Majesteyten,
= 2 gld. 14 st. wisselgeld = 3 gld. 3 st. courant.
- Zilveren Schild met de dry Kroonen en
Zilveren Schild met het wapen, wegende
19 eng. 27 aes van 8 in 't mark,
= 2 gld. 16 st. wisselgeld = 3 gld. 5 st. 1 oord courant.
- Patacons met Palmtakken van $8\frac{3}{10}$ in 't
mark,
= 2 gld. 16 st. wisselgeld = 3 gld. 5 st. 1 oord courant.
- Kleyne Patacons van Navarre en andere
Kleyne Patacons, wegende 16 eng.,
= 2 gld. 5 st. wisselgeld = 2 gld. 12 st. 2 oord courant.
- Patacons met dobbel LL van $3\frac{3}{10}$ in 't mark,
= 2 gld. 3 st. wisselgeld = 2 gld. 10 st. courant.
- Patacons van Vrankrijk, Holland en van
Luyck, de Daelders met het Kruys
van Bourgogne en van herrewaerts over, van
het gewigt van 18 eng. 12 aas,
= 2 gld. 8 st. wisselgeld = 2 gld. 16 st. courant.

Carambolen van het gewigte van 24 eng. 16 aas,
 = 3 gld. 4 st. wisselgeld = 3 gld. 14 st. 2 oord courant.
 De quarten van den Ducaton = 17 st.
 3 oord courant.
 De achtste van den Ducaton = 8 st. 3 oord
 courant.
 Den Schelling = 7 st. courant.

Uit: *Taryj der Goude en Zilveren Specien met hunne evaluatiën volgens de laatste Placaeten...* Brugge 1780, medegedeeld door AUG. S.

Nouveau tarif des monnoies pour toutes les especes d'or et d'argent qui ont Cours dans les Pays-Bas, en argent Courant (1794).

	Flor.	Sol.	Den.
Double souverain	18	12	9
Noaille	19	3	3
Louis à la cr. de Malte	15	5	3
Guinée	13	6	3
Louis d'or dit Vertugadin	13	1	4
„ „ „ Mirliton	10	0	9
Pistole de France	10	10	0
Albertin	7	17	6
Quadruple non cordonnée	42	0	0
Ducat impérial	6	6	0
Ducaton de la Reine	3	11	2
Couronne d'argent	3	3	0
Ecu neuf, écu à palme, écu à 3 couronnes	3	5	4
Ecu de France	2	16	0

	Flor.	Sol.	Den.
Petit écu de Navarre	2	12	6
Ecu aux doubles L L.	2	10	0
Livre de gros	7	0	0

Uit: „*Almanach de Namur pour l'année 1794*. Namur chez J. F. STAPLEAUX”, medegedeeld door AUG. S.

Een rotterdamsche adres- en rekenpenning van 1607.

Omtrent JOHAN of HANS VAN DER VEKEN, die buiten twijfel den bovenvermelden in jaargang 1907, op blz. 64 beschreven penning liet slaan, deelde Dr. E. WIERSUM, archivaris van Rotterdam, een en ander mede op de 11 Juni j.l. gehouden vergadering van de Historische Kommissie der Maatschappij voor Nederlandsche Letterkunde te Leiden. Hij werd geboren te Mechelen, in 1575 vinden we hem als wannenmaker te Antwerpen, in 1583 te Rotterdam, waar hij zich weldra opwerkte tot een der rijkste en voornaamste kooplieden en reeders. Hij was bankier en geldschieder der Republiek, groot-handelaar in haring en droeg veel bij tot de vaart op de kust van Guinea, naar West- en Oost-Indiën, waardoor hij weldra bewindvoerder werd der O.-I. Compagnie. Als Rooms-Katholiek bleef hij uitgesloten van regeeringsambten. In 1612 kocht hij de heerlijkheid Capelle en Nieuwerkerk; te Capelle liet hij een prachtig buitenverblijf bouwen, te Rotterdam een vorstelijke woning in vlaamschen renaissancestijl. Hij overleed 26 Augustus 1616. (Zie ook *Tijdschrift* 1907, blz. 161). Z.

*Plakketten ter eere van VAN 'T HOFF.*Zie *Tijdschrift* 1911, blz. 193.

In het werk: J. H. VAN 'T HOFF's Amsterdamer Periode 1877—1895, von Dr. W. P. JORISSEN, Lektor an der Universität Leiden und Dr. L. TH. REICHER, Privat-Dozent an der Universität Amsterdam. Helder, C. DE BOER JR., 1912, komt tegenover blz. 46 een fraaie afbeelding voor van de verloren gegane plakket aan VAN 'T HOFF aangeboden bij gelegenheid zijner benoeming tot eerelid van de Deutsche Chemische Gesellschaft, 20 December 1889. Den 24sten Mei j.l. werd in het VAN 'T HOFF-laboratorium te Utrecht, de door PIER PANDER gemodelleerde gedenkplaat onthuld, waarvan verkleiningen in zilver en brons, groot 73 × 52 m.M., door de Kon. Utrechtsche Fabriek van Zilverwerken, firma C. J. BEGEER als plakket in den handel zijn gebracht. Ze vertoonen het rechtsgewende borstbeeld van den beroemden scheikundige, met zijn naam, geboorte- en sterfjaar.

Z.

*HUYGENS- en BOERHAVE-penningen**van de Hollandsche Maatschappij van Wetenschappen.*

Den 11^{den} Juni j.l. kreeg ik door de goede zorgen van ons medelid P. N. VAN DOORNINCK, antwoord op een brief door mij gericht aan den sekretaris der bovengemelde maatschappij, d.d. 30 April 1901! De HUYGENS-penning (ZWIERZINA n°. 176) werd gemodelleerd naar een kopergravure van EDELINK en voor het eerst uitgereikt aan Professor CLAUDIUS, te Bonn. Voor BOERHAVE's borstbeeld diende als model het portret van TROOST uit de senaatskamer der universiteit te Leiden; met dezen penning (ZWIERZINA n°. 288), werd 18 Mei 1872 voor het eerst begiftigd H. CLIFTON SORBY, te Sheffield.

Z.

Koninklijk Oudheidkundig Genootschap te Amsterdam.
Catalogus van de Penningverzameling, bewerkt
door H. G. DU CROCQ.

Reeds geruimen tijd was ons medelid H. G. DU CROCQ, konservator van het munt- en penningkabinet van het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap te Amsterdam, gereed gekomen met de samenstelling van den katalogus der aan zijne zorgen toevertrouwde penningverzameling, doch . . . de „munten”, benoodigd om den druk te bekostigen, ontbraken helaas! Eerst thans ligt deze katalogus voor ons, waarmede het door wijlen JOH. W. STEPHANIK begonnen werk (hij stelde den uitnemenden muntkatalogus, afdeeling A, samen) is voltooid. Het kloeke deel ziet er keurig verzorgd uit; het is royaal en zeer duidelijk gedrukt en verlucht met een viertal platen met uitstekend geslaagde afbeeldingen. In afdeeling B worden 1°. de nederlandsche gedenkpenningen, 2°. de geschiedkundige draagteekens en 3°. de legpenningen behandeld; afdeeling C omvat de vroedschaps- en gildepenningen; afdeeling D de kerkelijke loodjes, godsdienstige draagteekens en armenpenningen; afdeeling E de brandspuitpenningen en afdeeling F de belastingpenningen, kwitantieteekens en adrespenningen en wordt gevolgd door de buitenlandsche penningen, voor elk land afzonderlijk chronologisch gerangschikt. Hiermede was de geheele penningenschat van het Genootschap op uitnemende wijze gekatalogiseerd, doch eindigde de taak van den Heer DU CROCQ nog niet, want hij gaf tevens een eerste vervolg op den katalogus der muntverzameling, waarin hij heel wat aanwinsten mocht vermelden en had het zeer goede denkbeeld in een aanhangsel te verzamelen alle in de kollektie aanwezige penningen op Amsterdam betrekking hebbende. Waar het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap zijne leden hoofdzakelijk rekruteert uit de amsterdamsche

verzamelaars en deze weder veelal zaken op de hoofdstad betrekking hebbende verzamelen, zal hij deze hiermede voorzeker bijzonder aan zich verplicht hebben en kan dit aanhangsel allicht een aansporing voor hen zijn, zich ook of in meerdere mate op de numismatiek van Amsterdam te gaan toeleggen. De eenige opmerking, die we hebben is deze: waar de katalogus niet (zooals die van het Koninklijk Kabinet) doorlopend genummerd is, ware bij de afbeeldingen een verwijzing naar de bladzijden, waarop de stukken in den tekst voorkomen, niet overbodig geweest. Z.

Een belangrijke penning.

Op een hoogst belangrijke veiling van ridderorden en eerepenningen, dezer dagen te Parijs gehouden, veiling van de verzameling JOSÉ MATTEI, kwam een stuk voor, voor ons land van belang. Het is een gouden gegraveerde draagpenning, door Koning LODEWIJK NAPOLEON bij dekreet van 18 Juli 1808 toegekend aan R. J. PURAYE, sergeant-majoor van het 9de regiment infanterie van Ligne, „uit hoofde zijner menigvuldige daden van dapperheid in onderscheidene veldtochten der hollandsche armée en voornamentlijk in die van Noord-Holland in den jare 1799 aan den dag gelegd”. Bij die laatste gelegenheid veroverde PURAYE, 19 September 1799 bij Schorel in Noord-Holland, bij de landing der Russen en Engelschen twee stukken kanon, welk feit op den penning vermeld staat. Een niet geheel nauwkeurige beschrijving gaf NAHUY, 1) welke den penning zelf, niettegenstaande alle door hem gedane pogingen, niet heeft kunnen opsporen.

PURAYE ontving dien 4 September 1808 op de groote

1) NAHUY, I, Pl IX, n°. 64.

parade te Amsterdam, uit handen van den militairen bevelhebber der stad, generaal VICHERY, die den begiftigde een feestmaal aanbod. Slechts twee maal is een dergelijke gouden penning, die aan het lichtblauwe lint van de Orde der Unie gedragen werd, uitgedeeld 2). De andere, in een fransch museum berustende, werd bij hetzelfde dekreet toegekend aan JACOB JONG, sergeant bij 't regiment garde grenadiers, als „beloning van uitmuntende dapperheid, campagne van Noord-Holland, 27 Augustus 1799”.

Den penning, aan PURAYE vereerd, kocht een fransch verzamelaar voor 3900 francs.

N. R. Ct., 30 Mei 1912.

Mededeeling der Kommissie van Redactie.

Waar afl. I en II reeds bijzonder groot zijn geworden en in afl. IV zal worden opgenomen de index op de jaargangen XI—XX, bewerkt evenals die op de jaargangen I—X door het lid onzer kommissie W. K. F. ZWIERZINA, moesten wij ons ditmaal tot een zeer kleine aflevering beperken om het ons toegestane krediet niet al te zeer te overschrijden.

1) Zie echter: NARUYS I, Pl. X, n°. 71, en II, Pl. V, n°. 38.

Jaarvergadering,

GEHOUDEN TE LEIDEN, IN HET RESTAURANT

„IN DEN VERGULDEN TURK”,

15 Juni 1912.

Tegenwoordig de heeren : AUG. SASSEN, CORBELIJN BATAERD, DU CROCO, ZWIERZINA, VAN KERKWIJK, A. BOM, MR. HIJMANS, DR. EVELEIN, RODBARD, SCHARP, VAN DOORNINCK, VAN KALCKEN, HOIJNCK VAN PAPENDRECHT, DE WITT HAMER, J. SCHULMAN, VOET en VISART DE BOCARMÉ.

Afwezig met kennisgeving : mejuffrouw DE MAN, Jhr. Mr. SNOECK, DR. BRAAKENBURG VAN BACKUM, TER GOUW, Jhr. Mr. VAN SASSE VAN IJSSELT, KAM, CAREL J. A. BEGEER, CORNELIS L. J. BEGEER, J. VAN DE WATER, HORA SICCAMA, BRUINVIS, Jhr. Mr. VAN MEEUWEN, BRUYNESTEIN, Jhr. Mr. C. BEELAERTS VAN BLOKLAND, VAN LIS, MR. SAAYMANS VADER en VAN BELLE.

Aan de vergadering ging vooraf een bezoek aan „de Lakenhal”, waar de aanwezigen door den directeur Mr. Dr. J. C. OVERVOORDE werden rondgeleid. Vooral bij de uitgebreide verzameling penningen en noodmunten werd lang stilgestaan en trokken de zeldzaamste en fraaiste stukken, die aan de leden werden rondgegeven, zeer de aandacht. Hierna werd naar „In den vergulden Turk” gewandeld, waar de vergadering gehouden werd.

De notulen der voorgaande vergadering (nog door den heer SNOECK opgesteld) werden goedgekeurd, evenals de verslagen van Conservator en Penningmeester. In eenige hartelijke woorden herdacht de voorzitter ons gestorven medelid den heer S. WIGERSMA HZN., wees hij op diens groote verdiensten als numismaat en bracht in herinnering

het vele, dat door hem ook in zijn hoedanigheid als lid van de Commissie van Redactie voor het Tijdschrift en het Genootschap gedaan werd. Ook op de verdiensten van de beide gestorven leden SILLEM en VAN DEN BROECK werd gewezen; de eerste bekend door zijne muntstudiën, VAN DEN BROECK de kenner der Brusselsche numismatiek.

Voor het lidmaatschap bedankten de heeren SMIDT VAN GELDER en P. FISCH. Tot gewoon lid van het Genootschap werd benoemd Dr. S. P. HAAK te Arnhem, tot buitengewone leden de heeren Mr. F. C. KOCH en A. HOIJNCK VAN PAPENDRECHT, beide te Rotterdam, W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG te 's-Gravenhage, G. J. VAN OLST te Ressen (Geld.) en tot buitenlandsche leden de heeren Dr. J. W. B. GUNNING te Pretoria, J. BELMONTE te Frankfurt a. Main, H. HALKE te Dresden en Freiherr VON SCHRÖTTER te Berlijn. In de plaats van den heer WIGERSMA werd ondergeteekende gekozen tot lid van de Commissie van Redactie van het Tijdschrift, terwijl de heer AUG. SASSEN, die als zoodanig aftrad, herbenoemd werd, en ook de heer CORBELIJN BATAERD weder bij acclamatie tot penningmeester herkozen werd. Voor het Tijdschrift werd /700.— toegestaan; de gunstige toestand onzer geldmiddelen maakt 't mogelijk deze som (/100.— meer dan andere jaren, daarvoor uit te trekken en zal 't meerdere bedrag in de eerste plaats besteed worden tot het illustreeren van ingezonden bijdragen.

Als plaats der volgende jaarvergadering wordt Zwolle aangewezen, terwijl er dit najaar eene werkvergadering te 's-Gravenhage gehouden zal worden, waarvoor eenige leden bijdragen hebben toegezegd. De heer VOET vertoont den aanwezigen het gipsen model van een door hem vervaardigden Haarlemschen prijspenning, benevens een gegraveerden zilveren schildvormigen penning, waarschijnlijk vervaardigd in 1646 bij de gouden bruiloft van ISAACK JANSE VAN NIEVELT en ADRIAENTIE WILLEMS, in 1596 gehuwd: de voorzitter laat een zilveren Noord-Brabantschen

schutterspenning rondgaan benevens een gegraveerden geelkoperen Israëlitischen kerkelijken penning. De heer J. SCHULMAN houdt eene korte maar belangrijke lezing over een legpenning van JAN VAN OVERSTEGHE, muntmeester te Dordrecht in de 15e eeuw, een tot heden onbekend stuk. De lezing zal in het Tijdschrift worden afgedrukt, waarvoor de heer SCHULMAN het cliché van den penning afstaat.

Na afloop van de lunch werd een rijtoer gemaakt door de stad langs de singels en 't Gemeenlandshuis van Rijnland bezocht. De secretaris, de heer Mr. C. W. VAN DER POT leidde hier de bezoekers rond, toonde eenige der oudste en belangrijkste charters, den bekenden geëmailleerden kopervergulden beker in 1685 voor „Rijnland” door ROMEIJN DE HOOGHE vervaardigd, de andere bekers en glazen en de kleine verzameling penningen, den lezers van ons Tijdschrift bekend. Eenige leden bezochten daarna het Museum van Oudheden, om den in 1910 in de Peel gevonden gouden helm te bezichtigen, waarna langs eenige der typische straten en grachten gereden werd naar den Burg en van daar naar het H. Geest- of Arme Wees- en Kinderhuis. Hier was de heer Dr. A. BEETS onze leidsman; we bezagen met belangstelling 't flinke ruime weeshuis met zijn mooie oude tinnen gebruiksvoorwerpen en het fraaie zilver en porselein in de regentenkamer. Hierna werd „Meermansburg” bezocht, waar de fraaie schilderstukken der leden van de familie MEERMAN zeer de aandacht onzer leden trokken. Om het kasteel Oud-Poelgeest werd hierop naar Oegstgeest gereden, waar de leden in „het Witte Huis” nog eenigen tijd met voldoening het geziene bespraken, waarna de rijtuigen weder werden opgezocht en naar Leiden teruggereden werd, waar een diner in den „Vergulden Turk” den aangenamen dag besloot.

De Secretaris,

A. O. VAN KERKWIJK.
